

Besøk av eksperter:

Lærte av Birkeland

Noen av landets fremste eksperter på Kristian Birkeland besøkte Notodden i går og lærte enda litt mer.

BEATE EVENSEN
beate.evensen@telen.no

932 34 218

Universitetet i Oslo, Det Norske Videnskaps-Akademi og Yara International (tidligere Hydro) hedrer vitenskapsmannen og entreprenøren Kristian Birkeland hvert år ved å arrangere Birkelandsforelesningene.

Inspirert av Birkeland

Årets foreleser, den franske Dr. Jean Liliensten, jobber absolutt i Birkelands ånd. Faktisk kom han i 1996 til Norge og studerte Birkelands apparat «terrella» fra tidlig på 1900-tallet, som han brukte i sin nordlysforskning. Etter besøket eksperimenterte han seg fram til en egen fleksibel terrella med magnetiske kule, som han siden har brukt til å demonstrere hvordan nordlyset skapes. Han har også gått ett skritt lenger enn Birkeland og studert planetene gjennom innretningen. Lilienstens «planetterrella» kan faktisk også vise nordlyseffekter ved planeter som Uranus og Neptun - og nå forsker han på lyset ved Mars.

Onsdag og torsdag holdt han foredrag og demonstrasjon for

FIKK HISTORIEN: Birkelandskomiteen besøkte Lysbuen i går og fikk fortalt historien om Kristian Birkeland, Sam Eyde og Hydro. Blant annet ble det snakket om hvorfor Birkeland aldri fikk nobelprisen, selv om han var nominert flere ganger.

skoleelever på Teknisk Museum i Oslo, før han foreleste for vitenskapsstudenter.

En utrolig smart mann

I går besøkte han Telemarksgalleriet og Lysbuen sammen med Birkelandskomiteen, hvor historien om Kristian Birkelands bidrag til Hydros suksess blir fortalt. Dette var starten på den

viktige kunstgjødselproduksjonen. Den siden av Birkelands historie kjente ikke franskmannen:

- Nei, dette var ukjent for meg. Men Birkeland var en utrolig smart mann som var før sin tid på mange måter. Mye smartere enn jeg noen gang blir, sa Liliensten til Telen.

Forskerens Planetterrella fin-

nes nå i 17 land, blant annet er det en på NASA i USA. Også i Tromsø har man startet byggingen av en, men den er ikke ferdig ennå.

- Jeg kunne selvfølgelig tatt patent på den, men synes det er viktigere at kunnskap spres til mange. Derfor har jeg heller fortalt hvordan den skal bygges og sørget for at den blir riktig

der den brukes, sier han.

I hans egen fransk alpeby i Grenoble er planetterrellaen blitt en attraksjon.

- Nå har jeg jobbet med denne i mange år, men jeg blir stadig slått av hvor vakkert og interessant lyset blir i den, sier forskeren som altså lærte litt mer om hans norske inspirasjonskilde på Notodden i går.

Dømt for 142 km/t

En Rjukan-mann suste gjennom politiets fartsmåling i 142 kilometer i timen i 80-sonen i Gransherad. Nå må han i fengsel.

BEATE EVENSEN
beate.evensen@telen.no
932 34 218

I Aust-Telemark tingrett la 50-åringen kortene på bordet og erkjente å ha holdt for høy hastighet på motorsykel.

Han forklarte at det skjedde da han skulle akselerere opp i fart etter å ha bremsset ned ved et veikryss.

Påtalemyndigheten ba om 21 dagers fengsel og tap av førerrett i 13 måneder. Dette mente retten var litt for strengt, men på den annen side skal det straffes betydelig av allmenne hensyn.

50-åringen ble til slutt dømt til fengsel i 14 dager. Etter 13 måneder kan han kjøre igjen, men må først avlegge full ny førerprøve for å få tilbake sertifikatet.

Det første ekte blåblå

Statsbudsjettet

Hvordan påvirkes næringslivet i Telemark?

- **Jon Gunnar Pedersen** Statssekretær i Finansdepartementet
Finanspolitikk og rammebetingelser
- **Elisabeth Holvik** Sjefsøkonom - SpareBank 1 Gruppen
Statsbudsjettet og makrobildet
- **Hanne Gro Haugland** Daglig leder hos Vekst i Grenland
Muligheter og utfordringer for Telemark

Tid: Fredag 17. oktober
Sted: Ibsenhuset, Skien
Kl: 11.00- 11.30 enkel lunsj og mingling
Kl: 11.30.00- 15.00 faglig program
Påmelding på; www.02610.no/finans
(innen 3. oktober)

